

RAPPORT

Passende Beoordeling Omgevingsvisie Deurne

Klant: Gemeente Deurne
Referentie: BK8795-HK-XX-XX-RP-EO-0001
Status: Concept/1
Datum: 28 mei 2026

HASKONING NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Water & Maritime

Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
E-mail: info@haskoning.com
Website: haskoning.com

Titel document: Passende Beoordeling Omgevingsvisie Deurne
Ondertitel:
Referentie: BK8795-HK-XX-XX-RP-EO-0001
Uw kenmerk: -
Status: Concept/1
Datum: 28 mei 2026
Projectnaam: Passende Beoordeling Omgevingsvisie Deurne
Projectnummer: BK8795
Auteur(s): Haskoning

Opgesteld door: Haskoning

Gecontroleerd door: Haskoning

Datum: 28-05-2026

Goedgekeurd door: Haskoning

Datum: 28-05-2026

Classificatie: Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. Haskoning Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van Haskoning Nederland B.V. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat. Dit document kan zijn opgesteld met behulp van kunstmatige intelligentie (AI); alle door AI gegenereerde inhoud is beoordeeld en gevalideerd door onze experts.

Inhoud

Samenvatting	2
1 Aanleiding	5
2 Aanpak en doel Passende Beoordeling	6
2.1 Wettelijk kader	6
2.2 Passende beoordeling voor een Omgevingsvisie	7
3 Situatie Natura 2000-gebieden	8
3.1 Huidige situatie	8
3.1.1 Ligging Natura 2000-gebieden	8
3.1.2 Natura 2000-gebieden binnen 10-25 kilometer van gemeentegrens Deurne binnen Nederland	12
3.1.3 Natura 2000-gebieden in België en Duitsland	15
3.2 Autonome situatie	16
4 Te toetsen beleidsopgaven	17
4.1 Beleidsuitspraken	17
4.2 Autonome ruimtelijke ontwikkelingen	22
5 Beoordeling beleidsuitspraken	24
5.1 Beoordelingskader	24
5.2 Invloed van beleidsuitspraken op Natura 2000	24
5.2.1 Pijler 1: Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	29
5.2.2 Pijler 2: Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen	30
5.2.3 Pijler 3: Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling	32
5.2.4 Pijler 4: Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	33
5.2.5 Pijler 5: Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter	34
5.2.6 Pijler 6: Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	34
5.2.7 Pijler 7: Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven	36
5.2.8 Pijler 8: Perspectief bieden voor het agrarisch gebied	39
5.2.9 Pijler 9: Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves	40
6 Cumulatie	42
7 Conclusie	43
Geraadpleegde bronnen	46
Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen	48

Samenvatting

In deze Passende Beoordeling worden risico's op mogelijke significant (negatieve) gevolgen op Natura 2000-gebieden als gevolg van de beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie Deurne beoordeeld.

Enkele beleidsuitspraken van de Omgevingsvisie kunnen een risico hebben op significant negatieve gevolgen binnen Natura 2000-gebieden. Alleen de beleidsuitspraken met een risico op een significant negatief gevolg zijn in onderstaande tabel opgenomen (zie Tabel 0-1). In paragraaf 5.2 wordt de beoordeling van de beleidsuitspraken verder toegelicht. Het beoordelingskader is in paragraaf 5.1 beschreven. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk binnen Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om verstoring te voorkomen en stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling (interne saldering) kan een significant negatief gevolg voorkomen worden. Daarmee zijn de getoetste beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie in principe uitvoerbaar in het kader van de Omgevingswet (onderdeel Natura 2000).

Aandachtspunt hierbij is de recente jurisprudentie rondom stikstofdepositie. Een Omgevingsvisie wordt vastgesteld voor langere tijd. En ook de komende periode/jaren worden verschillende uitspraken verwacht die van invloed kunnen zijn op de uitvoerbaarheid van onderdelen uit de Omgevingsvisie die resulteren in een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. In deze Passende Beoordeling zijn daarom aandachtspunten benoemd die belangrijk zijn voor de verdere uitwerking van de beleidsuitspraken, waardoor een toename van stikstofdepositie voorkomen/beperkt kan worden en er een geen/kleiner risico is op het optreden van significant negatieve gevolgen.

Tabel 0-1: Beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie Deurne met een risico op een significant negatief gevolg.

Nr	Beleidsuitspraak	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
1	Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor (wandeling)routes geldt: geen risico op significant negatieve gevolgen, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt.	Verstoring: Voorzieningen dienen op een plek dicht bij de kern te komen om verstoring van geluid en licht op het Natura 2000-gebied te voorkomen. Stikstofdepositie: Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel. Randvoorwaarde (wandeling)routes: Routes die worden aangelegd om de peelrandbreuk en erfgoederen toegankelijk te maken, niet laten	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Nr	Beleidsuitspraak	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
			aansluiten op de routes richting de Mariapeel.	
2	Woningbouwontwikkelingen en op lokale gemeenschappen + autonome ontwikkeling	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer laadpalen voor elektrische voertuigen. Stimuleer bewoners gebruik te maken van emissieloze mobiliteit. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
4	Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	Ja, klein risico op significant gevolg door ruimtebeslag en/of aantasting van vliegroutes.	Vermijd het plaatsen van zonneweides in de Mariapeel. Onderzoek en plaats de windturbines zo dat deze niet op een vliegroute staan.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
6	Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring van Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	<i>Verstoring licht en geluid</i> Evenementen op een locatie ver af van Natura 2000-gebieden om verstoring te voorkomen. <i>Stikstofdepositie</i> Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's voor leveranciers. Bezoekers van evenementen gebruik laten maken van emissieloze mobiliteit. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
7	Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven + autonome ontwikkeling	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring en verstoring hydrologisch systeem van Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	- Heroverweeg ligging. - Regulering van het type bedrijven. - Inrichting van het circulaire werklandschap om verstoring te voorkomen. <i>Hydrologie</i> Breng in kaart in hoeverre de activiteiten op de bedrijventerrein invloed hebben op de hydrologische situatie in de Natura 2000-gebieden. <i>Stikstofdepositie</i> - Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
8	Perspectief bieden voor het agrarisch gebied	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie en/of verstoring	Milieudruk van de voorgestelde nieuwe functie dient lager te zijn dan de milieudruk van het voormalige agrarisch terrein. Functieverandering van vrijkomende gronden van intensief	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Nr	Beleidsuitspraak	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		op omliggende Natura 2000-gebieden.	agrarische bedrijven inzetten om de milieudruk te verlagen.	
9	Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische (vracht)auto's met snelladers zodat een deel van de weggebruikers emissieloos rijdt. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

1 Aanleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. De gemeente Deurne moet als lokale overheid de Omgevingswet implementeren. De Omgevingswet voegt 26 wetten over de fysieke leefomgeving samen tot één wet. Het is verplicht voor gemeenten om als onderdeel van de nieuwe Omgevingswet een Omgevingsvisie op te stellen en die door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Met de Omgevingsvisie Deurne beschrijft de gemeente de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving op de lange termijn. In de Omgevingsvisie worden op hoofdlijnen per pijler beleidsuitspraken beschreven over de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en over de onderliggende nader uit te werken (uitvoerings-)instrumenten in de vorm van gebiedsuitwerkingen, programma's en het omgevingsplan. Met de beleidskeuzes wordt ingespeeld op de trends en ontwikkelingen die op de gemeente Deurne afkomen.

Omdat het op voorhand niet is uitgesloten dat het nieuwe beleid in de Omgevingsvisie een (significant) negatief gevolg veroorzaakt op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden is een Passende Beoordeling opgesteld. Deze is onderdeel van het omgevingseffectrapport (OER) behorend bij de Omgevingsvisie.

2 Aanpak en doel Passende Beoordeling

2.1 Wettelijk kader

De bescherming van Natura 2000-gebieden volgt uit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. De bescherming van Natura 2000 is per 1 januari 2024 in de Omgevingswet en Bal (Besluit activiteit leefomgeving) geregeld. Het realiseren van een project of activiteit, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, moet vanuit de specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6) beoordeeld worden in hoeverre deze activiteit verslechterend of significant verstorend gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden.

Uitgaande van de instandhoudingsdoelstellingen dient nagegaan te worden of sprake is van conflicten met het duurzaam behalen van geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en zo ja, of de wezenlijke kenmerken en waarden van een Natura 2000-gebied in het geding zijn waardoor significant negatieve gevolgen niet uitgesloten kunnen worden. Hierbij is ook zogenoemde externe werking van belang. Dat wil zeggen dat ook beschouwd moet worden in hoeverre gevolgen veroorzaakt door activiteiten buiten Natura 2000-gebieden negatieve gevolgen hebben op binnen deze gebieden geldende instandhoudingsdoelstellingen.

Indien significant negatieve gevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten is een Passende beoordeling vereist (artikel 16.53c, Omgevingswet). In de Passende beoordeling wordt de best beschikbare wetenschappelijke kennis gebruikt om in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen na te gaan welke gevolgen aan de orde zijn. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van het voorgenomen programma (mogelijk) niet gehaald worden, kan sprake zijn van significant negatieve gevolgen. In dat geval moeten mitigerende maatregelen worden opgenomen.

Er is sprake van significante gevolgen als de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied worden aangetast in het licht van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen door menselijk handelen, een plan of een project (mogelijk) niet gehaald worden, is mogelijk sprake van significant negatieve gevolgen. Aantasting van instandhoudingsdoelen kan, bijvoorbeeld, door direct verlies aan areaal of van populatieomvang alsook via afname in kwaliteit. In hoeverre dit significant is, is afhankelijk van verschillende factoren (zie Leidraad bepaling significantie, 2010). Dit betreft bijvoorbeeld:

- De afname in areaal van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat;
- De afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie;

Bij de beoordeling van verslechtering spelen factoren als kwaliteit, abiotische randvoorwaarden en overige kenmerken van functies en structuren een rol. Hierbij speelt ook de veerkracht van het

gebied een rol, waarbij het gevolg kan worden opgevangen in de natuurlijke fluctuaties. De effectbeoordeling vergt maatwerk op grond van ecologische inzichten.

2.2 Passende beoordeling voor een Omgevingsvisie

Een Omgevingsvisie is vaak nog niet concreet uitgewerkt waardoor gevolgen ook nog niet gedetailleerd in beeld gebracht kunnen worden. Het doel van de Passende Beoordeling voor een Omgevingsvisie betreft daarmee vooral een risicoanalyse en is gericht op het kwalitatief in beeld brengen:

- Van de risico's op het optreden van (significant) negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden als gevolg van het nieuwe beleid in de Omgevingsvisie van de gemeente Deurne, en;
- Met welke maatregelen geconstateerde risico's voorkomen of beperkt kunnen worden. Dit zijn aandachtspunten die meegenomen moeten worden bij de verdere uitwerking van het beleid.

Aandachtspunt hierbij is de recente jurisprudentie rondom stikstofdepositie (Raad van State, 2024). Een Omgevingsvisie wordt vastgesteld voor langere tijd. En ook de komende periode/jaren worden verschillende uitspraken verwacht die van invloed kunnen zijn op de uitvoerbaarheid van onderdelen uit de Omgevingsvisie die resulteren in een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. In deze Passende Beoordeling zijn daarom aandachtspunten benoemd die belangrijk zijn voor de verdere uitwerking van de beleidsuitspraken, waardoor een toename van stikstofdepositie voorkomen/beperkt kan worden en er een geen/kleiner risico is op het optreden van significant negatieve gevolgen.

De Passende Beoordeling vindt plaats op hoofdlijnen, passend bij het detailniveau van de Omgevingsvisie en sluit aan op de beoordeelde beleidskeuzes in het OER.

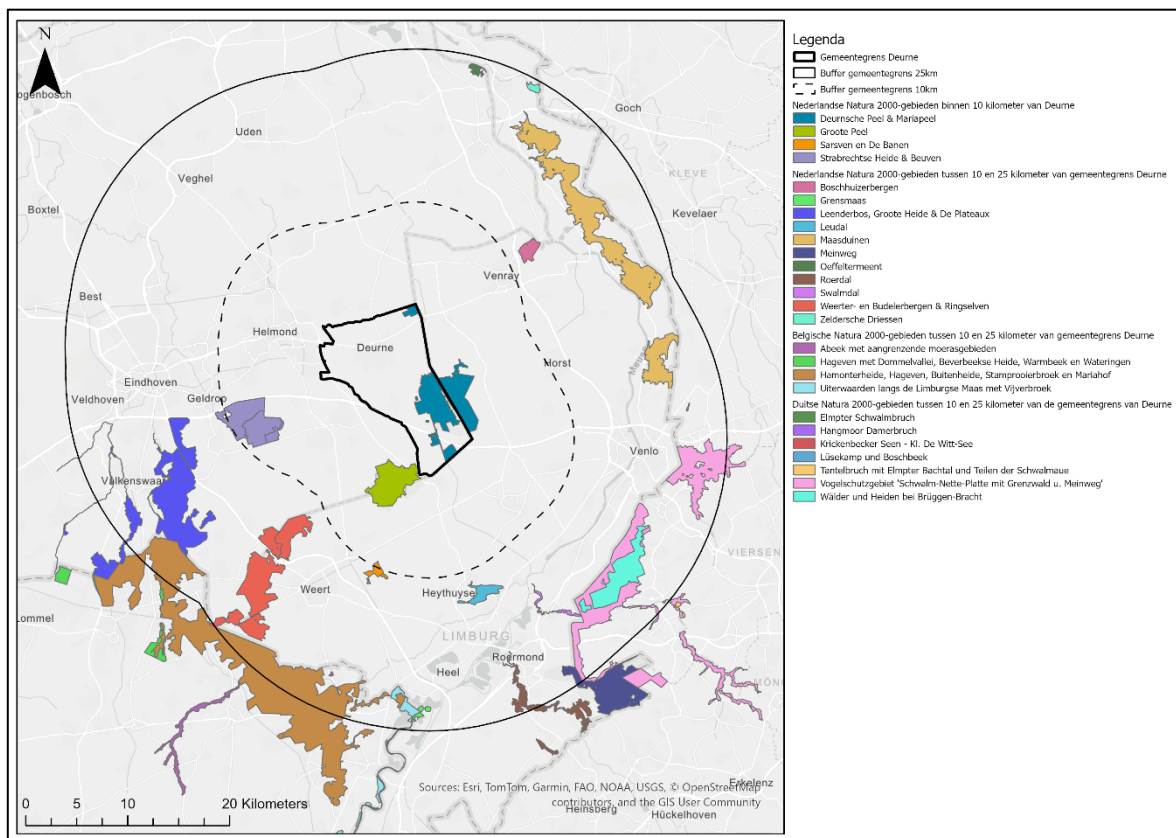
3 Situatie Natura 2000-gebieden

3.1 Huidige situatie

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. De Europese afspraken zijn in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Voor de Natura 2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze, waar, wanneer de (Europese) 'instandhoudingsdoelstellingen' gehaald gaan worden. Ook zijn beheerplannen het uitgangspunt en toetsingskader voor handhaving en vergunningverlening. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden binnen tien kilometer van de gemeente Deurne zijn weergegeven in Bijlage 1. Hieronder wordt voor de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden meer in detail gekeken naar de huidige situatie, de knelpunten en de autonome situatie.

3.1.1 Ligging Natura 2000-gebieden

Binnen een straal van 25 kilometer van de gemeente Deurne liggen Natura 2000-gebieden (Figuur 3-1). Aangezien de gemeente aan de grens met Duitsland ligt en dicht bij de grens met België, is een aantal van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente niet-Nederlands. De kaart op de volgende pagina (Figuur 3-1) geeft een overzicht van de Natura 2000-gebieden en de landen waarbinnen de Natura 2000-gebieden binnen de 25- en 10-kilometergrens liggen.

Figuur 3-1 Ligging van de Natura 2000-gebieden rondom de gemeente Deurne.

3.1.1.1 Deurnsche Peel & Mariapeel

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. De gebieden zijn de zuidelijkste onderdelen van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaatsvindt.

De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen).

De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfgaten aanwezig.

De instandhoudingsdoelstellingen van de Deurnsche Peel en Mariapeel zijn opgenomen in Bijlage 1.

Knelpunten

De belangrijkste knelpunten voor Deurnsche Peel & Mariapeel zijn verdroging, vermesting, verzuring en eutrofiering (RVO, 2017). Verdroging verergert de gevolgen die worden veroorzaakt door vermesting en verzuring. Dit wordt ook bevestigd door de Ecologische Autoriteit. In het gebied wordt een strenge recreatie-zonering gehandhaafd om rust te garanderen voor soorten zoals porseleinhoen die wel gevoelig kunnen zijn voor recreatieve verstoring. Recreatief gebruik van Mariapeel is relatief extensief (fiets en wandelaars), in de Deurnsche Peel is het zeer extensief, met grote delen die fysiek niet of nauwelijks toegankelijk zijn. Verstoring van Habitat- of Vogelrichtlijnsoorten is daarom niet als knelpunt beschreven in het beheerplan of de NDA (Arcadis, 2023b; RVO, 2017).

Haalbaarheid instandhoudingsdoelstellingen

De NDA van het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel geeft aan dat voor alle habitattypen de conclusie geldt dat verslechtering is geconstateerd. Daarbij vallen alle drie de habitattypen in de categorie “Nee, tenzij – c” die inhoudt dat aanvullende maatregelen tegen verslechtering urgent zijn en de aanvullende maatregelen voor verbetering onzeker zijn (Arcadis, 2023c). Voor het leefgebied van de aangewezen vogelrichtlijnsoorten afgezien van dodaars en blauwborst lijkt behoud zeker. Voor dodaars ontbreekt informatie om behoud te kunnen garanderen. Ook voor bittervoorn en kleine modderkruiper is verslechtering uitgesloten.

3.1.1.2 Groote Peel

De Groote Peel vormt tezamen met de nabijgelegen Deurnsche Peel en Mariapeel het restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. De Groote Peel is samen met de Deurnsche Peel en Mariapeel het zuidelijkste onderdeel van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. In de Groote Peel is in het verleden wel turf gewonnen, maar het gebied is vervolgens niet in cultuur gebracht. Het Brabantse deel is machinaal verveend waardoor er nauwelijks een puttenstructuur aanwezig is. Het Limburgse deel is grotendeels met de hand verveend, waardoor een groot areaal veenputten aanwezig is. Door erosie van de resterende hoge delen is de puttenstructuur vaak onduidelijk. De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide. Door eerdere vernattingmaatregelen zijn verschillende grote plassen ontstaan. In enkele veenputten vindt veengroei plaats.

Knelpunten

De belangrijkste knelpunten voor Groote Peel zijn verdroging, vermessing en eutrofiëring (Arcadis, 2023d; RVO, 2017). Deze knelpunten worden bevestigd door de Ecologische Autoriteit (Ecologische Autoriteit, 2023). De NDA beschrijft verder dat vermessing voor beide habitattypen een knelpunt is. Daarnaast hebben een porseleinhoen, dodaars en geoorde fuut ook last van de afname van de kwaliteit van het leefgebied als gevolg van verruiging en verbossing (Arcadis, 2023d). Rust wordt als aandachtspunt benoemd voor de geoorde fuut, maar voor de andere vogels is de aanwezigheid van recreatie een minder groot probleem omdat ze broeden in zeer ontoegankelijk terrein (porseleinhoen) of omdat de soort al veel voorkomt in recreatiegebieden (dodaars).

Haalbaarheid instandhoudingsdoelstellingen

Voor beide habitattypen is verslechtering geconstateerd. Er wordt geconcludeerd dat voor beide habitattypen in de categorie “Nee, tenzij” vallen. Dit houdt in dat verslechtering is geconstateerd, aanvullende maatregelen tegen verslechtering urgent zijn en aanvullende maatregelen voor verbetering onzeker zijn. Er is geen zicht op het behalen van de doelen. Voor het leefgebied van de aangewezen vogelrichtlijnsoorten afgezien van geoorde fuut en porseleinhoen lijkt behoud zeker. Voor porseleinhoen geldt een uitbreidingsdoelstelling terwijl alleen behoud wordt behaald.

3.1.1.3 Sarsven en de Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Gezoned, en in mozaïek met elkaar, komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De vennen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden. Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenteras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van vennen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

Knelpunten

De knelpunten voor Sarsven en de Banen zijn in zes punten uitgewerkt (provincie Limburg, 2018, 2024):

1. Stikstofdepositie
2. Verzuring
3. Vermesting
4. Toevoeging van nutriënten uit de omliggende agrarische graslanden via mest van watervogels (met name ganzen) waardoor de fosfaatlast toeneemt.
5. Onvoldoende areaal voor functionele ecologische eenheid
6. Aanwezigheid van vis

Haalbaarheid instandhoudingsdoelstellingen

De NDA van het Natura 2000-gebied Sarsven en de Banen geeft aan dat voor drie habitattypen met de vastgestelde maatregelen verslechtering niet valt uit te sluiten (provincie Limburg, 2018). Ook voor de habitatrichtlijnsoort drijvende waterweegbree is verslechtering niet uitgesloten. Er is geen zicht op het behalen van de doelen en aanvullende maatregelen tegen verslechtering zijn nodig.

3.1.1.4 Strabrechtse heide en Beuven

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. In dit ven wordt water uit de Peelrijs via een bezinkingsbekken ingelaten. Een aantal vennen worden deels gevoed door lokale kwel. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

Knelpunten

Het beheerplan Strabrechtse heide en Beuven geeft aan dat de belangrijkste knelpunten verdroging en vermessing zijn. Daarnaast speelt ook nog het knelpunt 'te weinig winddynamiek'.

Haalbaarheid instandhoudingsdoelstellingen

De NDA stelt dat er voor acht instandhoudingsdoelstellingen (stuifzanden met struikhei, zeer zwakgebufferde vennen, zure vennen, vochtige heiden, droge heiden, pioniersvegetaties met snavelbiezen, hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen) geconcludeerd moet worden dat verslechtering niet is uitgesloten of al is geconstateerd (Arcadis, 2023a). Verslechtering is geconstateerd voor habitatrichtlijnsoorten kleine modderkruiper en drijvende waterweegbree en niet-broedvogels woudaap en roerdomp. Voor twee instandhoudingsdoelstellingen (zandverstuivingen en zwakgebufferde vennen) geldt dat verslechtering wel wordt voorkomen. Ook voor de broedvogel kraanvogel wordt verslechtering voorkomen.

3.1.2 Natura 2000-gebieden binnen 10-25 kilometer van gemeentegrens Deurne binnen Nederland

Tussen 10 en 25 kilometer van de gemeente Deurne liggen nog eens 22 Natura 2000-gebieden waarvan vier in België, drie in Duitsland en veertien in Nederland. De gebieden in Duitsland en België worden alleen in Tabel 3-1 weergegeven. Gevolgen door de beleidsuitspraken in de Omgevingsvisie van de gemeente Deurne zullen door de grotere afstand met name als gevolg van stikstofdepositie zijn. Onderstaand is de stikstofgevoeligheid van de veertien Nederlandse Natura 2000-gebieden beschreven die binnen 25 kilometer van de gemeentegrens van Deurne liggen.

Grensmaas

Binnen het Rivierengebied neemt de Grensmaas, die in Limburg over een afstand van bijna 45 kilometer de grens vormt tussen Nederland en België, een bijzondere positie in, omdat deze het karakter heeft van een heuvellandrivier. De rivier en haar bedding zijn van belang voor trekvisserij als Zeeprik, Rivierprik en Zalm, maar ook voor water- en oeverbegroeiingen, waaronder bijzondere pionierbegroeiingen op strandjes en grindbanken. Ter hoogte van Wessem treedt de rivier het laagland binnen en vormt daar brede uiterwaarden. Hier bevinden zich, als restant van vroegere klei- en grindwinning, enkele moerasgebieden (waaronder Koningssteen) met ruigten, graslanden en wilgenbossen. Van de aanwezige habitattypen zijn habitatype ruigten en zomen en vochtige alluviale bossen subtype c gevoelig voor stikstof. Voor de twee habitattypen die stikstofgevoelig zijn, wordt de KDW niet overschreden (Rijkswaterstaat, 2023).

Leenderbos, Groote heide & de Plateaux

Het gebied bestaat uit twee delen. Het oostelijk deel omvat de Groote Heide in het noorden, de gemeentebossen van Heeze, de landgoederen Valkenhorst en Heezerheide en de boswachterij Leende. Het gebied is onderdeel van het Kempische landschap dat gekenmerkt wordt door hoogteverschillen die tijdens de laatste ijstijd zijn ontstaan door dekzandafzettingen. Over het algemeen is het landschap glooiend, maar plaatselijk is het dekzandlandschap verstoven, waardoor een sterker reliëf aanwezig is. Beide delen van het Natura 2000-gebied bevatten

stikstofgevoelige habitattypen en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Leudal

Het Leudal is gelegen in Midden-Limburg aan de westkant van de Maas, ten noordwesten van Roermond. Het gebied bestaat voornamelijk uit bossen waarin her en der graslandenclaves zijn uitgespaard. Op de hoger gelegen gronden betreft dit beuken-zomereikenbos en berken-eikenbos; de nattere dalgronden zijn begroeid met verschillende vormen elzenbroekbos. Van oudsher staat het Leudal bekend om zijn groeiplaats van witte rapunzel, maar deze soort is inmiddels verdwenen. Meerdere habitattypen die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied zijn stikstofgevoelig en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Maasduinen

De Maasduinen is een groot, langgerekt natuurgebied in Noord-Limburg, gelegen op het terrassenlandschap tussen de Maas en de Duitse grens. Het gebied strekt zich uit van Heijen (bij Gennepe) tot Schandelo (bij Venlo). Het omvat uitgestrekte heidevelden, jonge bebossingen, vennen en stuifzanden. In de lagere terreindelen, tussen het eigenlijke duingebied en de oostelijk gelegen hoge rand van de Rijnterrassen in Duitsland, vinden we natte heidevelden en grotere vencomplexen. Het Maasdal zelf valt grotendeels buiten de begrenzing van het gebied; uitzonderingen zijn enkele fragmenten hardhoutooibos en stroomdal- grasland in het zuiden. Meerdere habitattypen die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied zijn stikstofgevoelig en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Meinweg

De Meinweg is een gevarieerd bos- en heidegebied aan de oostkant van de Maas in Midden-Limburg. De heide omvat zowel droge als natte heidevelden met daarin goed ontwikkelde zure vennen. De trapsgewijze ligging op de Maasterrassen gaat gepaard met flinke hoogteverschillen. De afwisseling wordt nog versterkt door twee snelstromende beken, die nog grotendeels een natuurlijke loop hebben, de Boschbeek en de Roode Beek. Op Duits grondgebied strekt het natuurgebied zich verder uit in een bosgebied. De Meinweg is befaamd om zijn reptielen (Adder, Zandhagedis), maar het gebied is ook rijk aan vogels, libellen en andere insecten. Het gebied bestaat vrijwel geheel uit stikstofgevoelige habitattypen. Meerdere habitattypen die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied zijn stikstofgevoelig en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Oeffeltermeent

De Oeffelter Meent is gelegen op een grofzandige oeverwal van een vroegere rivierloop in de uiterwaard van de Maas. Het gebied wordt doorsneden door een gekanaliseerde beek, de Oeffeltsche Raam, die ter plaatse in de Maas uitmondt. Het omvat een aantal hobbelige

graslandpercelen. Het ontstane microreliëf en de overgangen naar meer kleihoudende bodems naar de randen toe hebben een gevarieerde vegetatie doen ontstaan. Op de zomerdijken komt een aan kalkarme bodem gebonden vorm van stroomdalgrasland voor, die in ons land slechts een beperkte verspreiding heeft. Op voedselrijkere en mogelijk iets vaker overstroomde delen komen glanshaverhooilanden voor. Op de laagste delen en op de voormalige puinstortplaats zijn overstromingsgraslanden en ruigtevegetaties aanwezig. Het gebied bevat twee stikstofgevoelige habitattypen. Momenteel kennen deze habitattypen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW, maar de prognose laat zien dat dit niet meer het geval is in 2035 (AERIUS Monitor, z.d.).

Roerdal

Het Roerdal in Midden-Limburg omvat het Nederlandse deel van het stroomgebied van de Roer, dat zich over een lengte van ongeveer 22 km uitstrekt vanaf de Duitse grens tot aan Roermond, waar het riviertje in de Maas uitmondt. Het gebied is van belang vanwege een aantal diersoorten van de Habitatrichtlijn. De rivier is een leefgebied voor stroomminnende vissen, waaronder alle drie de plassen in ons land, en libellen, zoals de gaffellibel. Afgesloten meanders, plassen en poelen geven onderdak aan kamsalamander, grote modderkruiper en zeggekorfslak. Rondom Herkenbosch en in een geïsoleerd deel van het Natura 2000-gebied bij Posterholt komt de enige natuurlijke populatie van het donker pimperlblauwtje in ons land voor. Meerdere habitattypen die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied zijn stikstofgevoelig en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Swalmdal

Het Swalmdal bevindt zich op de oostflank van het Maasdal in Midden-Limburg, tussen Roermond en Beesel. Op de flanken van het dal ontspringen bronnetjes en aan de voet van de terrassen treedt kwel op. Op deze plekken hebben zich soortenrijke elzenbossen weten te ontwikkelen met daarin een grote populatie van de zeggekorfslak. In het snel stromende water van de Swalm bevinden zich begroeiingen met vlottende waterranonkel en leeft de rivierdonderpad. Ook is hier recent de gaffellibel herontdekt. Meerdere habitattypen die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied zijn stikstofgevoelig en kennen (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, z.d.).

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven omvat drie deelgebieden. De in Noord-Brabant en Limburg gelegen Weerter- en Budelerbergen bestaan grotendeels uit droge bossen, stuifzand en heide, en zijn aangemeld onder de Vogelrichtlijn. Het Ringselven en de Kruispeel herbergen voedselrijke vennen, moerassen, het grootste Galigaanmoeras in ons land, natte heide en plaatselijk berkenbroek. Het Weerterbos ten slotte bestaat uit vochtige tot natte bossen, waaronder berkenbroek, met enkele recent herstelde matig voedselrijke vennen. De laatstgenoemde gebieden zijn aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Het gebied bestaat

grotendeels uit stikstofgevoelige habitattypen die (op een deel van het areaal) een overbelasting van de KDW kennen (AERIUS Monitor, z.d.).

3.1.3 Natura 2000-gebieden in België en Duitsland

De gemeente Deurne ligt op ongeveer 18 kilometer van de Duitse grens en 23 kilometer van de Belgische grens. Binnen 25 kilometer van de grens van de gemeente Deurne liggen vier Belgische Natura 2000-gebieden en zeven Duitse Natura 2000-gebieden (European Environment Agency, 2019). Tabel 3-1 vat de afstand tot de gemeentegrens en de soorten en/of habitattypen van de Belgische en Duitse Natura 2000-gebieden samen.

Tabel 3-1: Belgische en Duitse Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van de grens van de gemeente Deurne (HR-soorten: habitatrictlijnsoorten; VR-soorten: vogelrichtlijnsoorten)

Land	Naam gebied	Afstand tot gemeentegrens Deurne	Aangewezen voor
België	Abeek met aangrenzende moerasgebieden	21 km	12 habitattypen en 7 HR-soorten
België	Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Wateringen	21 km	14 habitattypen en 6 HR-soorten
België	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek	21 km	9 habitattypen en 6 HR-soorten
België	Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof	21 km	9 VR-soorten die broeden of permanent voorkomen
Duitsland	Elmpter Schwalmbruch	21 km	13 habitattypen en 2 HR-soorten
Duitsland	Hangmoor Damerbruch	21 km	2 habitattypen
Duitsland	Krickenbecker Seen - Kl. De Witt-See	21 km	15 habitattypen en 6 HR-soorten
Duitsland	Lüsekamp und Boschbeek	20 km	12 habitattypen en 1 HR-soort
Duitsland	Tantelbruch mit Elmpter Bachtal und Teilen der Schwalmaue	22 km	4 habitattypen en 1 HR-soort
Duitsland	Vogelschutzgebiet 'Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald u. Meinweg'	17 km	42 VR-soorten
Duitsland	Wälder und Heiden bei Brüggens-Bracht	18 km	8 habitattypen en 2 HR-soorten

Net als voor de Nederlandse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden tussen tien en 25 kilometer van de grens van de gemeente Deurne, is voor de Belgische en Duitse Natura 2000-gebieden

met name stikstofdepositie een mogelijk risico op negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen. Van de elf Natura 2000-gebieden in Duitsland en België binnen 25 kilometer van de gemeente Deurne zijn negen gebieden aangewezen voor één of meerdere stikstofgevoelige habitattypen. De overige twee gebieden zijn aangewezen voor Vogelrichtlijnsoorten en bevatten mogelijk stikstofgevoelig leefgebied voor vogels.

3.2 Autonome situatie

In 2023 is voor elk Natura 2000-gebied in Nederland een Natuurdoelanalyse (NDA) opgesteld. De NDA's beschrijven of de instandhoudingsdoelstellingen gehaald worden als de maatregelen die voorzien zijn worden uitgevoerd. In de vorige paragrafen is de haalbaarheid van de instandhoudingsdoelstellingen beschreven van de Natura 2000-gebieden binnen 10 kilometer van de gemeente Deurne (paragraaf 3.1.1.1 t/m 3.1.1.4). De NDA geeft een voorzet voor knelpunten en maatregelen die moeten worden aangepakt indien verwacht wordt dat de doelen niet worden gehaald. De belangrijkste knelpunten van de Natura 2000-gebieden dicht bij de gemeente Deurne zijn hierboven per gebied toegelicht (paragraaf 3.1.1.1 t/m 3.1.1.4).

Op basis van de beoordeling van haalbaarheid van instandhoudingsdoelstellingen in de NDA is duidelijk dat voor het grootste aantal habitattypen van de Natura 2000-gebieden binnen tien kilometer van de grens van de gemeente Deurne de eindbeoordeling van de NDA 'nee, tenzij' geldt. Dit geeft aan dat verslechtering van de habitattypen niet is uitgesloten. Voor de habitattypen met een 'nee, tenzij' zorgt het huidige maatregelenpakket voor onvoldoende gevolg om de instandhoudingsdoelen alsnog te behalen. Aanvullende maatregelen zijn dus noodzakelijk. Naast gevolgen van stikstofdepositie gaat het ook om het nemen van aanvullende maatregelen om andere knelpunten aan te pakken zoals hydrologie en beheer.

Alleen voor habitattypen H3130 Zandverstuivingen en H3130 Zwakgebufferde vennen en de in Natura 2000-gebied Strabrechtse heide en Beuven geldt in de NDA een eindbeoordeling 'ja'. Van de habitattypen binnen tien kilometer van de grens van de gemeente Deurne geldt alleen voor dit habitatype dat de vastgestelde maatregelen verslechtering voorkomen en het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen op lange termijn nog steeds realistisch is. Voor een groot deel van de vogelrichtlijnsoorten is verslechtering ook uitgesloten.

Voor meerdere Natura 2000-gebieden in de omgeving (binnen 25-kilometer) van de gemeente Deurne geldt dat er zeer waarschijnlijk sprake is van één of meerdere stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden met een overschrijding van de KDW (zie 3.1.1., 3.1.2 en 3.1.3). Voor alle Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van de gemeente Deurne geldt dat is aangetoond, of niet kan worden uitgesloten dat de overmaat aan stikstofdepositie verslechtering van (een deel van) de habitattypen en/of leefgebieden tot gevolg heeft.

Haskoning
Enhancing Society Together

4 Te toetsen beleidsopgaven

4.1 Beleidsuitspraken

In deze Passende Beoordeling zijn de voor de Omgevingsvisie van de gemeente Deurne relevante beleidsonderdelen uit het voorkeurscenario opgenomen. Tabel 4-1 omvat het totaal aan beleidsuitspraken per pijler die onderdeel zijn van het beleid zoals dat nu beoogd is om opgenomen te worden in de Omgevingsvisie van de gemeente Deurne. Deze beleidsuitspraken beschrijven dus nieuw beleid dat richting moet geven aan concrete ruimtelijke ontwikkelingen die in de toekomst plaats gaan vinden. Op de overzichtskaart zijn de beleidsuitspraken ruimtelijk weergegeven Figuur 4-1. Onderstaand overzicht komt overeen met de beleidsuitspraken die in de Omgevingseffectrapportage (OER) zijn opgenomen en beoordeeld.

Tabel 4-1: Beleidsuitspraken per pijler van de Omgevingsvisie van de gemeente Deurne

Nr	Pijler	Beleidsuitspraak
1	Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	- De dorpen behouden hun karakter; nieuwe ontwikkelingen vinden alleen plaats als het passend is bij het bestaande karakter van de dorpen. - Erfgoed beleefbaar maken, beschermen en verder ontwikkelen; Erfgoed toegankelijker maken voor bezoekers en stimuleren van nieuwe manieren van gebruik, bijvoorbeeld historische gebouwen openstellen voor rondleidingen of nieuwe functie geven (zoals museum of een cultureel centrum). - Peelrandbreuk meer beleefbaar en groener maken door hierlangs aanleggen van recreatieve (wandel)routes langs cultuurhistorische elementen. - Aanwezigheid en bereikbaarheid van de (basis)voorzieningen (onderwijs, zorg, bewegen) in alle wijken op peil houden. Voorzieningen efficiënt benutten met multifunctioneel ruimtegebruik. Stedelijke voorzieningen groeien integraal mee met de inwonersgroei.
2	Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen	- Ongeveer 8.500 nieuwe woningen toevoegen; van circa 33.000 inwoners (2025) naar circa 50.000 inwoners in 2050. - Verdichting rondom het intercitystation. - Nieuwbouw- en transformatieprojecten in en rondom de kernen. - Uitbreiding ten noorden van de Houtenhoek tussen de N270 en de Vlier. - Uitbreiding aan de westzijde vanuit de bebouwde kom van Deurne richting Vlierden. - Uitbreiding aan de oostzijde rondom Merlenberg. - Inbreiding en gematigde uitbreiding in Vlierden, Liessel, Neerkant en Helenaveen. - Woningtypen voor jongeren, ouderen en huishoudens met een kleinere portemonnee; kleinere koop- en huurwoningen (betaalbaar als levensloopbestendig). Gemengder bouwen en wonen waar het huidige woningaanbod te eenzijdig is. - Nieuwe woningen worden landschappelijk ingepast, passend het karakter van de dorpen en het landschap.

Projectgerelateerd

		Overlastgevende bedrijven stapsgewijs uit de kernen verplaatsen: Vrijkomende gebieden inzetten voor verdichting van woningbouw of vergroening. Verplaatsen van bedrijven op logische momenten, bijvoorbeeld als een bedrijf wil stoppen of behoefte heeft aan meer ruimte.
3	Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling	- Bodem en water sturend bij nieuwe ontwikkelingen, afstemmen van geschikte gronden voor woningbouw incl. verantwoorde bouwdichtheden. - Deurnese Peel en Mariapeel weer natter en meer open maken, zodat de oorspronkelijke landschappen (hoogveen, natte heide en droge heide) terugkeren; buffers en hydrologische (natuurlijke) maatregelen inzetten waar dat nodig is voor herstel. - Cultuurlandschapselementen in ere herstellen, zoals beslotenheid van de houtwallenstructuur, coulisselandschappen en vochtige graslandjes door heggen omsluiten.
4	Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	<u>Vergroenen:</u> - Vergroenen van straten en pleinen en verminderen overbodig asfalt. - Zuinig op de doorlopende structuren van groen en water, zowel in de woonwijken als in het buitengebied. - Energietransitie verbinden met een klimaatbestendige en natuurinclusieve inrichting, biodiversiteit en landschapsbehoud. - Natuurgebieden onderling verbinden via beekdalen en ecologische verbindingzones; zoals de Deurnese Peel en het Zandbos. - Het toevoegen van extra bosgebieden. - Langs de randen van de kernen komen groene buffer met bomen en heesters; overgangszone tussen kernen/bedrijventerreinen en het buitengebied. - Waar de buffer breed genoeg is en de ondergrond het toelaat, benutten voor waterberging en recreatie. - Binnen de kernen versterken van groene en blauwe verbindingen met de aanleg van meer bomen, regenwaterbuffers en wadi's door gebruik te maken van bestaande landschapselementen zoals beken, houtwallen en bosjes. In nieuwe plannen aansluiten op de bestaande groene hoofdstructuren. - Bij nieuwe woningen aandacht voor klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en biodiversiteit. - Bedrijventerreinen worden groener; tegengaan van hittestress en wateroverlast. <u>Verduurzaming:</u> - Nieuwe woningen zijn netbewust. - Zoveel mogelijk zon-op-dak; gemeente stimuleert woningeigenaren om zonnepanelen te plaatsen en sturen actief op aan dat eigenaren van grote gebouwen dit ook doen. - Duurzame opwekking met zon en wind op land, gecombineerd met opslag; - Duurzame energieopwekking bij Waterplas de Brink, rondom het glastuinbouw-ontwikkelgebied bij de N270 en langs de weersijden van de A67. - Energiehubs in het buitengebied (voornamelijk langs infrastructuur): multifunctionele knooppunten waar duurzame energie opwekking, opslag en verspreiding plaatsvindt. - Potentie voor windenergie onderzoeken in de klimaatcorridor. - Bij circulaire werklandschappen; - Maximaal duurzaam opwekken en gebruiken van energie. - Gezamenlijke mestvergisters (als bron voor biogas); Onderzoeken van potentie voor warmteopwekking via mestvergisting (rendabel genoeg?).

Projectgerelateerd

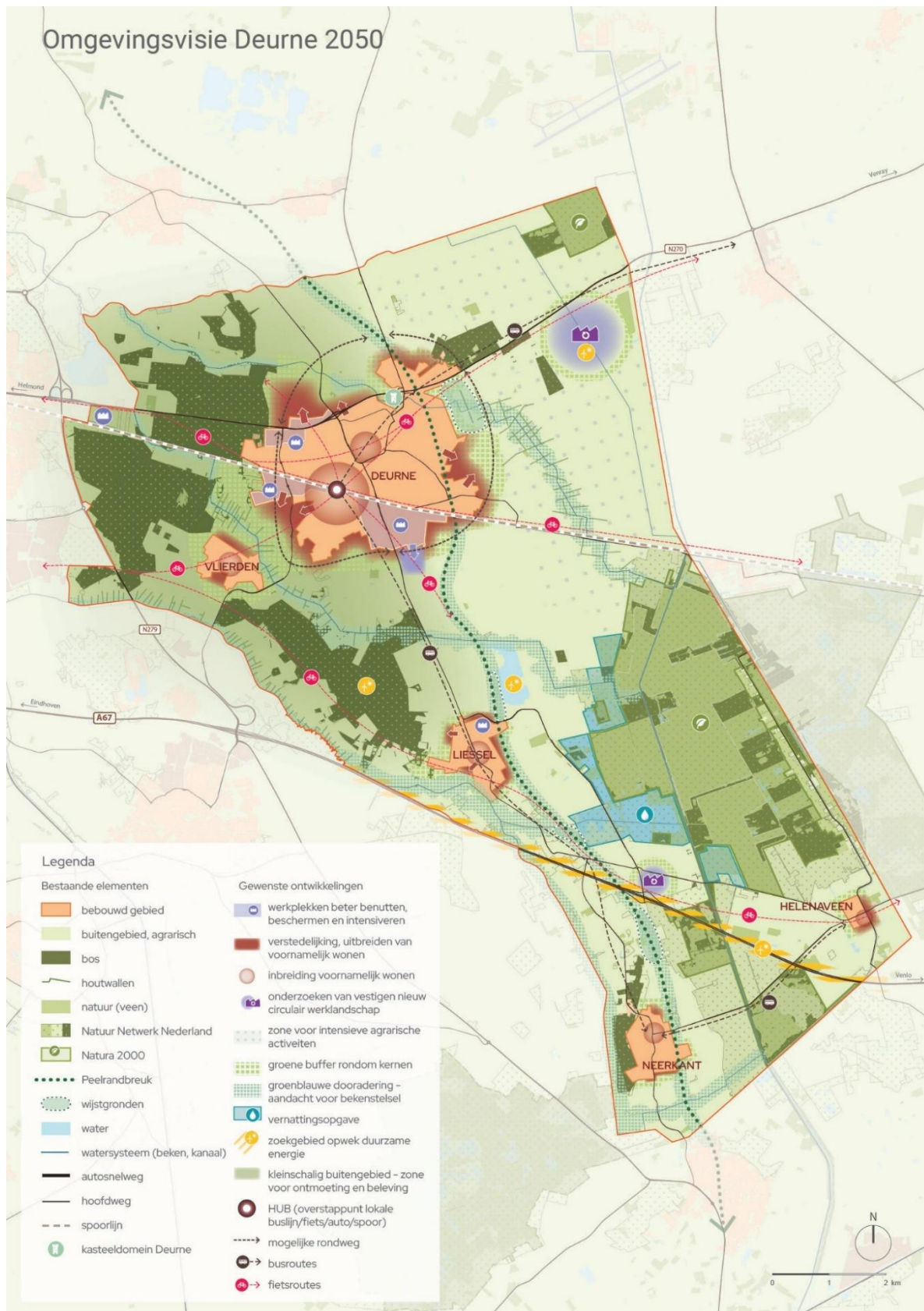

		• Op kansrijke locaties, zoals het huidige glastuinbouwconcentratiegebied, mogelijkheden voor combinaties van agrifood-activiteiten en duurzame energie. • Energie besparen; door als gemeente efficiënter om te gaan met ons energiegebruik en dit aan te moedigen bij inwoners. • Ondersteunen van bewoners en bedrijven die individueel willen verduurzamen middels subsidies. • Werken met een wijkgerichte aanpak om een hele buurt over te laten schakelen op aardgasvrije verwarming; vooralsnog met warmtepompen of een mix van warme en koude energie opslag incl. duurzame opwek.
5	Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter	• Meer ruimte voor groen, ontmoeting, spel en beweging in wijken. • Verkennen van opties voor wandelroutes op bedrijventerreinen.
6	Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	• Terughoudend zijn met recreatie en toerisme in en rondom kwetsbare natuur. • Recreatiemogelijkheden in het buitengebied vergroten. • Nieuwe recreatiemogelijkheden in nieuwe bosgebieden, om recreatiedruk op bestaande bosgebieden te verlichten. • Een divers aanbod aan activiteiten voor dagrecreatie: - o Beekdalen toegankelijk maken. - o Voormalige zandwinplas De Brink gedeeltelijk inzetten voor recreatie. • Ruimte geven aan kleinschalige verblijfslocaties: natuurkamperen, B&B's en trekkershutten. • De vrijetijdseconomie groeit mee met de gemeente en levert naar verwachting circa 250 tot 500 extra banen, met zowel economische als maatschappelijke meerwaarde. • Investeren in toegankelijke natuur, hoogwaardige ontmoetingsplekken en een divers aanbod aan dag- en verblijfsrecreatie, bijvoorbeeld kasteeldomein Haageind: - o Ontwikkelen Haageind tot een belangrijke recreatieve plek (recreatieve hotspot) waar natuur, cultuurhistorie en ontmoeten samenkomen • Goede en duidelijke informatie richting toeristen en aantrekkelijke aanzichten van horeca en winkels. • Organiseren van evenementen waar Deurne mee op de kaart gezet wordt, zoals culturele festivals, sportwedstrijden en concerten.
7	Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven	• Ruimte bieden aan toekomstbestendige bedrijvigheid die passen bij de identiteit van Deurne. • Circa 5.000 extra banen in 2040 en groei in werkgelegenheid naar 2050 toe. - o Belangrijkste groeikansen bij maakindustrie en voedselproducerende en -verwerkende sector. - o In afstemming met de regio zoeken naar nieuwe bedrijventerreinruimte met oog voor bereikbaarheid, logistiek, duurzaamheid en landschappelijke inpassing. - o Voor elk terrein bepalen welke bedrijfssectoren aansluiten bij het profiel en de omgeving. - o Nieuwe werklandschappen tussen de N270 en de Wittedijk en langs de A67 tussen Neerkant en Helenaveen; ruimte voor bestaande ondernemers in Deurne en nieuwe en pionierende ondernemers die aansluiting vinden bij en samenwerken met de Brainport, Greenport en/of Foodtech. • Onderwijs, ondernemers en overheid werken samen aan talentontwikkeling, praktijkleren en een goede aansluiting tussen opleiding en werk. • Bedrijven waarbij veel geur, geluid of luchtvervuiling vrijkomt verplaatsen naar circulaire werklandschappen in het buitengebied. • Bij circulaire werklandschappen: - o Maximaal gebruik van circulair materiaal. - o Oefenen met het uitwisselen van water, restproducten en restwarmte tussen bedrijven en slimme en duurzame transportoplossingen die leiden tot korte ketens.

Projectgerelateerd

		- o Innovatieve ondernemers krijgen de ruimte om te experimenteren met circulaire productie. • Ruimte voor werken in de woonomgeving: zorg, onderwijs, dienstverlening, detailhandel en lokale bedrijvigheid. • Bestaande bedrijventerreinen efficiënter benutten en waar kan verdichten, met mogelijkheden voor een transformatie naar wonen & werken.
8	Perspectief bieden voor het agrarisch gebied	• Terughoudend zijn met intensieve landbouw rondom kwetsbare natuur en beekdalen. • Boerenbedrijven verbinden met zorg, recreatie, energie, (soms intensieve) kringlooplandbouw en maakactiviteiten. • Herbestemming van leegstaande agrarische gebouwen van boeren die stoppen, afhankelijk van bodem en water: ruimte voor landbouw, wonen of recreatie. • Faciliteren van grondruil in de agrarische sector: ('uitruil-principe': de boerderijen van boeren die midden in het landelijk gebied gevestigd zijn en willen stoppen, worden overgenomen door boeren die gevestigd waren tegen de kernen aan). • Technische maatregelen toepassen, zoals het bewateren van gewassen op druppelniveau en ondergronds. • Natuurwaarden in het agrarisch gebied verbeteren via gericht beheer; meer agrarisch gebied naar natuur omzetten, boeren aanmoedigen natuurinclusiever te gaan werken of met meer bloemstroken langs hun perceel, aanpassen van het maaibeheer. • Zone voor intensieve agrarische activiteiten (zie kaart).
9	Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves	• STOMP: Stappen op één, gevolgd door Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility-as-a-service en Privé-auto. • Fietsen en wandelen: - o Completer netwerk van loop- en fietspaden in de kernen en tussen de kernen. - o Samen met de regio werken aan doorfietsroutes naar Helmond, America (Limburg) en Eindhoven. - o Voorrang voor voetgangers en fietsers op alle rotondes. - o Aantrekkelijke verbindingen voor wandelaars vanuit de kernen naar het buitengebied; geschikt zijn voor ommetjes, langere wandelingen en recreatie. - o Aandacht voor mensen met een (visuele) beperking. • In de stationsomgeving komt een volwaardige mobiliteitshub waar reizigers gemakkelijk overstappen tussen trein, bus, fiets en deelmobiliteit. Bushaltes worden toegankelijker (ook voor minder validen). • De gemeente zet zich actief in voor een hogere frequentie van OV in de dorpen. • Onderzoeken of een ringweg rondom Deurne nodig is.

Figuur 4-1 Overzichtskaart Omgevingsvisie Deurne 2050.

4.2 Autonome ruimtelijke ontwikkelingen

Op dit moment vinden er ook ruimtelijke ontwikkelingen plaats in de gemeente. Enkele fysiek ruimtelijke ingrepen zijn relevant om mee te nemen omdat het onderdeel uitmaakt van de autonome ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn onderdeel van de referentiesituatie. Omdat de referentiesituatie van de Passende Beoordeling bestaat uit de huidige situatie moeten deze ontwikkelingen wel betrokken worden in de Passende Beoordeling. Het gaat om de onderstaande fysiek ruimtelijke ingrepen.

Wonen

De gemeente Deurne heeft een woningbouwprogramma met harde en zachte plancapaciteit. Harde plannen zijn vastgesteld of onherroepelijk, omdat ze planologisch zijn vastgelegd. Zachte plannen zijn nog niet juridisch vastgelegd, maar zijn bijvoorbeeld benoemd in een visie.

In oktober 2025 heeft de gemeente Deurne een harde plancapaciteit van 1.393 woningen die de komende jaren gerealiseerd gaan worden, dit betreft een autonome ruimtelijke ontwikkeling. Ook zijn er nog eens 7.283 woningen die onderdeel uitmaken van de zachte plancapaciteit en daarmee dus geen onderdeel van de autonome ruimtelijke ontwikkeling.

Bedrijventerrein

In de regio is bepaald dat Deurne binnen de gemeentegrenzen 8 ha aan bedrijventerrein mag ontwikkelen. Dat doet de gemeente bij het nieuwe terrein Kranenmortel Zuid, dat ruimte biedt aan circa 20 kavels voor middelzware tot zwaardere bedrijvigheid.

Mobiliteit

Momenteel worden er voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor een ongelijkvloerse kruising met het spoor in de Binderendreef. De ongelijkvloerse kruising is naar verwachting in 2028 gereed.

De gemeente Deurne werkt samen met regionale partners aan de realisatie van een snelfietsroute tussen Deurne en Eindhoven (genaamd de F270). De snelfietsroute zal grotendeels obstakelvrij zijn, met zo min mogelijk verkeerslichten en kruisingen, en sluit aan op de bestaande snelfietsroute tussen Eindhoven en Helmond. De route maakt deel uit van een groter regionaal netwerk van snelle fietsroutes. De voorbereidingen zijn inmiddels gestart, maar de daadwerkelijke aanleg wordt rond 2027 verwacht.

Grondwater

Om de natte natuur in de Peel te beschermen en om de instandhoudingsdoelen van Natura-2000 gebied de Deurnsche Peel te behalen, zal het waterschap het grondwaterpeil in grote delen van Deurne in meer of mindere mate nog verhogen.

5 Beoordeling beleidsuitspraken

5.1 Beoordelingskader

In deze Passende Beoordeling zijn op een vergelijkbaar detailniveau als in de effectbeoordeling van de Omgevingsvisie van Deurne de nieuwe beleidsuitspraken kwalitatief beoordeeld op mogelijke risico's op (significant) negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden¹. Deze risico's zijn aandachtspunten waar bij de verdere uitwerking van het beleid rekening mee gehouden moet worden. Op deze manier kan voorkomen worden dat (significant) negatieve gevolgen op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden daadwerkelijk optreden. In Tabel 5-1 is het beoordelingskader van deze Passende Beoordeling opgenomen.

Tabel 5-1: Beoordelingskader Passende Beoordeling.

Risico op een significant negatief gevolg	
	Zonder meer uitvoerbaar, geen risico op significant negatieve gevolgen.
	Zonder meer uitvoerbaar, geen risico op significant negatieve gevolgen, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt.
	Klein risico op significant gevolg. Uitvoerbaarheid niet onmogelijk maar opgave voor mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten om significant negatieve gevolgen te kunnen uitsluiten.
	Groot risico op significant negatieve gevolgen. Uitvoerbaarheid twijfelachtig, grote/complexere opgave voor mitigerende/compenserende maatregelen.

5.2 Invloed van beleidsuitspraken op Natura 2000

In Tabel 5-2 is een samenvatting opgenomen van de gevolgen van de beleidsuitspraken op de Natura 2000-gebieden rondom gemeente Deurne. Eveneens is aangegeven hoe groot het risico is op een significant negatief gevolg en welke aandachtspunten er zijn bij de verdere uitwerking van het beleid om deze negatieve gevolgen te voorkomen. In de tabel is per beleidsuitspraak eerst een risico op negatieve gevolgen beoordeeld zonder mitigerende maatregelen, waarna een eindbeoordeling is gegeven waarbij eventuele mitigerende maatregelen worden genoemd. Hiermee wordt het gevolg van de mitigerende maatregelen inzichtelijk gemaakt. In de paragrafen na de tabel worden de beleidsuitspraken met mogelijke negatieve gevolgen op omliggende Natura 2000-gebieden nader toegelicht. De effectbeschrijving van de beleidsuitspraken waarvan negatieve gevolgen op omliggende Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten worden in de tabel kort toegelicht.

¹ Anders dan de effectbeoordeling van de Omgevingsvisie, richt deze Passende Beoordeling zich specifiek op mogelijk significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden als gevolg van de beleidsuitspraken. De Passende Beoordeling toetst de uitvoerbaarheid van de beleidsuitspraken in het kader van de Omgevingswet (onderdeel Natura 2000).

Projectgerelateerd

Tabel 5-2: Beoordeling beleidsuitspraken Omgevingsvisie Deurne

Nr	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
1	Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door verstoring indien voorzieningen te dicht op het Natura 2000-gebied worden geplaatst. Invloed op omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden als gevolg van een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie door de bouw van woningen en een toename in verkeersdeelnemingen. Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door een toename van de recreatiedruk door het aanleggen van (wandel)routes die leiden naar het Natura 2000-gebied.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor (wandel)routes geldt: geen risico op significant negatieve gevolgen, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt.	Verstoring: Voorzieningen dienen op een plek dicht bij de kern te komen om verstoring van geluid en licht op het Natura 2000-gebied te voorkomen. Stikstofdepositie: Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel. Randvoorwaarde (wandel)routes: Routes die worden aangelegd om de peelrandbreuk en erfgoederen toegankelijk te maken, niet laten aansluiten op de routes richting de Mariapeel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
2	Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen + autonome ontwikkeling	Invloed op omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden als gevolg van een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie door de bouw van woningen en een toename in verkeersdeelnemingen.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer laadpalen voor elektrische voertuigen. Stimuleer bewoners gebruik te maken van emissieloze mobiliteit. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Nr	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
3	Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling	Positieve invloed op Natura 2000-gebieden . De beleidsuitspraak heeft tot doel om de hydrologie en verbindende functie van het cultuurlandschap te verbeteren.	Positieve gevolgen.	Niet van toepassing.	Significant negatieve gevolgen zijn uitgesloten
4	Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door ruimtebeslag met zonneweides. Daarnaast invloed op omliggende Natura 2000-gebieden door aantasting van vliegroutes door het plaatsen van windturbines. Positieve invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door versterken van verbinding d.m.v. groenblauwe dooradering.	Ja, klein risico op significant gevolg door ruimtebeslag en/of aantasting van vliegroutes.	Vermijd het plaatsen van zonneweides in de Mariapeel. Onderzoek en plaats de windturbines zo dat deze niet op een vliegroute staan.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
5	Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter	Geen invloed op Natura 2000-gebieden. de beleidsuitspraak heeft als doel het creëren van meer ruimte voor groen, ontmoeting, spel en beweging.	Geen risico op negatieve gevolgen.	Niet van toepassing.	Significant negatieve gevolgen zijn uitgesloten
6	Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	Invloed op omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden als gevolg van een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie door een toename in verkeersdeelnemingen. Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door verstoring indien evenemententerrein te dicht op het Natura 2000-gebied worden geplaatst.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring van Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	<i>Verstoring licht en geluid</i> Evenementen op een locatie ver af van Natura 2000-gebieden om verstoring te voorkomen. <i>Stikstofdepositie</i> Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's voor leveranciers. Bezoekers van evenementen gebruik laten maken van emissieloze mobiliteit. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Nr	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
7	Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven + autonome ontwikkeling	Invloed op omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden als gevolg van een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie door een toename in verkeersdeelnemingen. Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door verstoring. Invloed op Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel door aanpassing hydrologisch systeem.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door verstoring en verstoring hydrologisch systeem van Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	• Heroverweeg ligging. • Regulering van het type bedrijven. • Inrichting van het circulaire werklandschap om verstoring te voorkomen. <i>Hydrologie</i> Breng in kaart in hoeverre de activiteiten op de bedrijventerrein invloed hebben op de hydrologische situatie in de Natura 2000-gebieden. <i>Stikstofdepositie</i> Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
8	Perspectief bieden voor het agrarisch gebied	Invloed op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie en/of verstoring door een toename in verkeersdeelnemingen.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie en/of verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden.	Milieudruk van de voorgestelde nieuwe functie dient lager te zijn dan de milieudruk van het voormalige agrarisch terrein. Functieverandering van vrijkomende gronden van intensief agrarische bedrijven inzetten om de milieudruk te verlagen.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Nr	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief gevolg	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
9	Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves	Invloed op omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden als gevolg van de aanleg van de ringweg en de een toename van stikstofdepositie door een toename in verkeersdeelnemingen.	Ja, groot risico op significant negatief gevolg door een toename van (tijdelijke) stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische (vracht)auto's met snelladers zodat een deel van de weggebruikers emissieloos rijdt. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

5.2.1 Pijler 1: Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

Beleidsuitspraak

Gemeente Deurne wil de kenmerkende identiteiten van de dorpen en landschappen borgen en versterken. Nieuwe ontwikkelingen vinden plaats maar deze blijven binnen het karakter van de dorpen. Erfgoederen worden beleefbaar en toegankelijker gemaakt. De peelrandbreuk wordt groener en beleefbaarder gemaakt door (wandel)routes. Tot slot groeien stedelijke voorzieningen mee met het inwonersaantal.

Effectbeoordeling

Aannemelijk is dat met het toenemende aantal inwoners het aantal voorzieningen zal toenemen. Afhankelijk van de aard, locatie en schaal van de voorzieningen zal het aantal verkeersdeelnames als gevolg daarvan ook toenemen. Het is onduidelijk wat en waar andere nieuwe ontwikkelingen die binnen de gemeente Deurne zullen plaatsvinden zijn. Risico's op significant negatief gevolgen door verstoring en door een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten. De uitvoerbaarheid is niet onmogelijk maar er ligt een opgave voor mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten om significant negatieve gevolgen te kunnen uitsluiten.

Het aanleggen van (wandel)routes langs erfgoederen en de peelrandbreuk heeft geen direct gevolg op de Natura 2000-gebieden tenzij deze routes worden uitgebreid naar de Mariapeel toe. In dat geval kan het de recreatiedruk verhogen. Voor deze beleidsuitspraak geldt daarom een redelijk eenvoudige randvoorwaarde.

Mitigerende maatregelen

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en -besluiten.

Randvoorwaarde (wandel)routes

Routes die worden aangelegd om de peelrandbreuk en erfgoederen toegankelijk te maken, niet laten aansluiten op de routes richting de Mariapeel.

Verstoring door geluid en licht

Aanbeveling is om voorzieningen op een locatie bijvoorbeeld dicht bij de kern van Deurne te doen om verstoring door licht en geluid op Natura 2000-gebieden te voorkomen.

Stikstofdepositie

Om de emissie van stikstofdepositie zo veel mogelijk te voorkomen is het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Stikstofdepositie kan tijdens de aanlegfase zo veel mogelijk worden beperkt door gebruik te maken van elektrisch materieel.
- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische (vracht)auto's met snelladers. Onderzoek de mogelijkheid om gebruikers van voorzieningen zo veel mogelijk gebruik te laten maken van openbaar vervoer.
- Mogelijk is intern salderen een optie wanneer de nieuwe ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar nu ook sprake is van emissies die in de nieuwe situatie zullen wegvallen.
- Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie externe stikstofbronnen in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Binnen de gemeente zijn verschillende intensieve agrarische bedrijven gelegen die in potentie kunnen dienen als externe salderingsbron. Ook bieden agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen met hun werkzaamheden mogelijk kansen voor externe saldering. Bij het uitvoeren van interne en externe saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

5.2.2 Pijler 2: Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Beleidsuitspraken

Er komen ongeveer 8.500 nieuwe woningen bij. Dit wordt gerealiseerd door verdichting rond het treinstation en nieuwbouw- en transformatieprojecten in en rondom de kernen. Daarnaast vindt er uitbreiding plaats rondom de bebouwde kom van Deurne en inbreiding en gematigde uitbreiding in Vlierden, Liessel, Neerkant en Helenaveen.

De te bouwen woningen worden divers en gemengd gebouwd, maar ook ingepast in het landschap. Overlast gevende bedrijven worden uit de kernen verplaatst en de vrijkomende gebieden worden ingezet voor woningen of groen.

Effectbeoordeling

De toename in woningen zal zorgen voor een toename in verkeersdeelname en daarmee stikstofuitstoot. Dit wordt gedeeltelijk opgevangen door de inzet op emissieloze mobiliteit (zie pijler 9), maar dit zal de toename niet volledig mitigeren. Tijdens de aanlegfase van de woningen zal er sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Het Natura 2000-gebied in de gemeente Deurne kent stikstofgevoelige habitattypen die in de huidige situatie overbelast zijn met stikstof. Ook de Natura 2000-gebieden verder van de gemeente Deurne kennen stikstofgevoelige en overbelaste habitattypen en leefgebieden van soorten (zie paragrafen 3.1.1, 3.1.2 en 3.1.3). Uitbreiding van Deurne en Vlierden zal vanwege de grotere afstand tot Natura 2000-gebieden een minder groot gevolg hebben dan uitbreiding van Liessel, Neerkant en Helenaveen, die relatief dicht op de Mariapeel liggen waar stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen. Significante negatieve gevolgen door een

(tijdelijke) toename van emissie tijdens de aanlegfase van de nieuwe woningen kunnen niet worden uitgesloten. Hieronder zijn mitigerende maatregelen beschreven die genomen kunnen worden tijdens de aanlegfase.

De extra inwoners zullen ook een toename in recreatie betekenen. In het beheerplan en de NDA van de Natura 2000-gebieden Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel wordt genoemd dat recreatie geen knelpunt is voor de Natura 2000-waarden. De strikte recreatiezonering stuurt recreanten voornamelijk gebruik te maken van wandel- en fietspaden in de Groote Peel in plaats van de Deurnsche & Mariapeel. De ontoegankelijkheid van beide gebieden maakt het verder heel lastig om als recreant het gebied daadwerkelijk in te gaan. In de beleidsuitspraken van pijler 6 wordt beschreven dat alternatieve recreatiegebieden buiten Natura 2000 worden ingericht om recreatiedruk te verspreiden. Ook zullen de intensief agrarische gebieden als gevolg van functieverandering een deel van de recreatieve functie gaan vervullen waardoor recreatieve druk wordt verspreid (zie pijler 8). Daarnaast wordt ingezet op vergroening van het stedelijk gebied met voldoende ruimte voor recreatie dicht bij woningen. Voor recreanten zijn de Natura 2000-gebieden Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel moeilijk toegankelijk en er zijn voldoende alternatieven aanwezig om te recreëren. Negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden door recreatie zijn uitgesloten.

Het verplaatsen van overlast gevende bedrijven wordt in pijler 7 beoordeeld.

Autonome ontwikkeling

De gemeente Deurne heeft naast de ambitie voor woningbouw die is opgenomen in de visie een harde plancapaciteit van 1.393 woningen. Dit betreft vooral woningen in de kern van Deurne en Liessel. Ook zijn er kleinschaligere woningbouwprojecten voorzien in Helenaveen en Neerkant. Zoals hierboven beschreven zullen vooral de woningbouwprojecten dichtbij Natura 2000-gebieden een groot risico hebben op gevolgen door de stikstofdepositietoename die ontstaat bij tijdens de aanleg van de woningen en bij als gevolg van de toename van het aantal verkeersdeelnemingen.

Door de grote schaal waarop nieuwe woningen (zowel in de Omgevingsvisie opgenomen plannen als de autonome ontwikkeling) moeten worden gerealiseerd in de gemeente Deurne is er sprake van een groot risico op significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden. De uitvoerbaarheid is twijfelachtig en er ligt een grote en complexe opgave voor mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en -besluiten.

Stikstofdepositie

Om de emissie van stikstofdepositie zo veel mogelijk te voorkomen is het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Stikstofdepositie kan tijdens de aanlegfase zo veel mogelijk worden beperkt door gebruik te maken van elektrisch materieel.
- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische auto's voor bewoners. Onderzoek de mogelijkheid om bewoners zo veel mogelijk gebruik te laten maken van openbaar vervoer (zie ook emissieloze mobiliteit pijler 9).
- Indien de woningbouw gepland is op een locatie waar nu ook sprake is van emissies kan dit gebruikt worden voor interne saldering.
- Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie externe stikstofbronnen in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Binnen de gemeente zijn verschillende intensieve agrarische bedrijven gelegen die in potentie kunnen dienen als externe salderingsbron. Ook bieden agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen met hun werkzaamheden mogelijk kansen voor externe saldering. Bij het uitvoeren van interne en externe saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

5.2.3 Pijler 3: Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

Beleidsuitspraken

Bij nieuwe ontwikkelingen zijn bodem en water sturend. Woningbouw wordt afgestemd op geschikte grond en verantwoorde bouwdichtheden. De Deurnsche Peel en Mariapeel worden weer natter en meer open gemaakt om oorspronkelijk landschap terug te krijgen. Er worden buffers en hydrologische maatregelen in gezet waar nodig. Tot slot worden cultuurlandschappen hersteld.

Effectbeoordeling

Voor de Natura 2000-gebieden zijn stikstofdepositie en verdroging de belangrijkste knelpunten. Het is dus positief dat bodem en water niet alleen sturend zijn maar dat er ook meer water in het gebied wordt vastgehouden. Ook voor de broed- en niet-broedvogels waar het gebied voor is aangewezen zijn nattere omstandigheden gunstiger. De verbindende functie die het cultuurlandschap kan hebben voor soorten zal ook versterken door het herstel. Dit wordt uitgebreider behandeld in pijler 4. Dit beleid is zonder meer uitvoerbaar, er is geen risico op significant negatieve gevolgen op omliggende Natura 2000-gebieden. Mitigerende maatregelen zijn dus niet nodig.

5.2.4 Pijler 4: Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

Beleidsuitspraken

De gemeente Deurne wil straten en pleinen vergroenen. Doorlopend structuren worden beschermd, zowel in de woonwijken als het buitengebied, en versterkt met bomen, regenwaterbuffers en wadi's. De energietransitie wordt gekoppeld aan klimaatbestendige en natuurinclusieve inrichting, biodiversiteit en landschapsbehoud. De natuurgebieden worden onderling verbonden via beekdalen en ecologische verbindingzones. Er wordt extra bosgebied toegevoegd en er komen groene buffers met bomen en heesters langs de randen van kernen.

Bedrijventerreinen worden groener gemaakt om hittestress en wateroverlast tegen te gaan, en er komen overgangszones tussen de kernen/bedrijventerreinen en het buitengebied. Dit wordt, waar mogelijk, ook gebruikt als waterberging en recreatie.

Nieuwe woningen worden klimaatadaptief, natuurinclusief en netbewust aangebracht. Het aanbrengen van zonnepanelen wordt gestimuleerd en duurzame energieopwekking (zon en wind) wordt uitgebreid en gecombineerd met opslag. Er worden energiehubs aangebracht in het buitengebied (voornamelijk langs infrastructuur) en de gemeente gaat efficiënter om met energie en stimuleert dit ook bij de inwoners. Wijkgerichte aanpak voor het afstappen van aardgas en subsidies opstellen voor bedrijven en bewoners die individueel willen verduurzamen.

Effectbeoordeling

Vergroenen van straten en pleinen en het aanbrengen van groen in de randen van kernen zorgt dat de recreatiedruk op de Natura 2000-gebieden afneemt. Een verbetering van de groenblauwe dooradering (al dan niet door middel van het cultuurlandschap, zie pijler 3) zorgt dat de verbinding van het Natura 2000-gebied met overige bosgebieden versterkt. Het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel kan mogelijk profiteren van de versterking van de ecologische verbinding door de uitwisseling van soorten en doordat de genenpool van soorten groter wordt. Op deze manier ontstaan grotere gebieden die beter bestand zijn tegen veranderingen in de omgeving. Dit heeft een positief gevolg op het Natura 2000-gebied.

Energiehubs worden aangebracht langs de bestaande infrastructuur. Deze bestaande infrastructuur loopt echter dwars door een gedeelte van de Mariapeel heen. Ontwikkeling van zonneweides of het aanleggen van windmolens kan hier een negatief gevolg hebben op de soorten die voorkomen in het Natura 2000-gebied. De vergroting van het aandeel duurzame energie kan wel zorgen dat de stikstofuitstoot minder groot wordt.

Dit beleid heeft een klein risico op significant negatieve gevolgen vanwege de kans dat er energiehubs worden gebouwd in de Mariapeel. Dit risico neemt drastisch af als het beleid kan worden uitgevoerd zonder in de invloedssfeer van de Mariapeel te werken.

Mitigerende maatregelen

Door de gebieden langs de Mariapeel te vermijden voor het plaatsen van energiehubbs, kan het negatieve gevolg van deze plekken worden voorkomen. Voor zonneweides kan dit risico worden uitgesloten als de locatie buiten het Natura 2000-gebied ligt. Voor de windmolens moet daarnaast ook worden onderzocht of de locatie van de windmolens niet op een vliegroute van vogels ligt waarvoor de Mariapeel is aangewezen.

5.2.5 Pijler 5: Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

Beleidsuitspraken

Meer ruimte voor groen, ontmoeting, spel en beweging in wijken en het verkennen van opties voor wandelroutes op bedrijventerreinen.

Effectbeoordeling

Het toevoegen van groen kan leiden tot waardevolle verbindingen tussen natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden. De mogelijke bijdrage aan de connectiviteit tussen verschillende Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Deurne wordt waar mogelijk locatie specifiek beoordeeld in paragraaf 5.2.4 Pijler 4: Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen.

Meer ruimte voor ontmoeting, spel en beweging kan leiden tot meer voorzieningen. Deze kleinschalige voorzieningen zoals speeltuinen en voetbalvelden zullen heel lokaal toegevoegd worden en geen invloed hebben op het aantal verkeersdeelnames in de gemeente. Het creëren van meer ruimte voor groen, ontmoeting, spel en beweging zal niet leiden tot significant negatieve gevolgen. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

In paragraaf 5.2.1 (pijler 1) worden grootschalige voorzieningen beoordeeld die voortkomen uit de nieuwbouwopgave.

5.2.6 Pijler 6: Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten

Beleidsuitspraken

De vrijetijdseconomie groeit mee met de gemeente. Uitbreiding van recreatie en toerisme in kwetsbare natuur is niet mogelijk. Rondom de kwetsbare natuur worden overgangsgebieden toegevoegd waar wel ruimte is voor kleinschalige verblijfslocaties en een divers aanbod aan dagrecreatieve activiteiten. De recreatiemogelijkheden in het buitengebied worden vergroot. Nieuwe recreatiemogelijkheden zijn mogelijk in nieuwe bosgebieden. Verder worden de beekdalen toegankelijk gemaakt voor recreanten en wordt de voormalige zandwinplas De Brink gedeeltelijk ingezet voor recreatie. Kasteel Haageind wordt een belangrijke recreatieve plek waar natuur, cultuurhistorie en ontmoeten samenkomen. Er komt goede en duidelijke informatie richting toeristen en aantrekkelijke aanzichten van horeca en winkels. Ook worden er culturele festivals, sportwedstrijden en concerten georganiseerd.

Effectbeoordeling

Met het toegankelijk maken van de beekdalen komt ook ruimte voor recreatieve wandel- en fietsroutes. De beleidsuitspraak geeft aan dat de recreatieve druk op bestaande bosgebieden wordt verlicht door het uitbreiden van het wandel- en fietsnetwerk. Afhankelijk van de inrichting van de recreatieve routes kunnen deze de recreatiedruk verspreiden, maar ook juist gebruikers naar de Natura 2000-gebieden dichtbij en in de gemeente toe leiden. In het beheerplan en de NDA van de Natura 2000-gebieden Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel wordt genoemd dat recreatie geen knelpunt is voor de Natura 2000-waarden. De strikte recreatiezonering stuurt recreanten voornamelijk gebruik te maken van wandel- en fietspaden in de Groote Peel in plaats van de Deurnsche & Mariapeel. De ontoegankelijkheid van beide gebieden maakt het verder heel lastig om als recreant het gebied in te gaan. Het toegankelijk maken van de beekdalen voor recreanten zal niet leiden tot significant negatieve gevolgen.

Het organiseren van culturele festivals, sportwedstrijden en concerten binnen de gemeente Deurne kan gevolgen hebben voor de Natura 2000-gebieden in de omgeving. Evenementen kunnen afhankelijk van de locatie ten opzichte van het Natura 2000-gebied verstoring veroorzaken door geluid en verlichting. Verstoring door licht en geluid zijn heel afhankelijk van de locatie van de verstoring ten opzichte van het Natura 2000-gebied. De locatie van de evenementen staat niet vast, onder mitigerende maatregelen wordt een advies gegeven over een slimme inpassing om gevolgen op Natura 2000 te voorkomen.

Daarnaast zal het organiseren van evenementen een verkeersaantrekkende werking hebben wat zal leiden tot een toename van stikstofdepositie door het gebruik van verbrandingsmotoren. In de Natura 2000-gebieden in de gemeente Deurne komen meerdere habitattypen en vogelrichtlijnsoorten voor die gevoelig zijn voor (veranderingen in het leefgebied door) stikstofdepositie. Risico's op significant negatief gevolgen door verstoring door geluid en licht en door een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn niet uitgesloten. De uitvoerbaarheid is niet onmogelijk maar er ligt een opgave voor mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten om significant negatieve gevolgen te kunnen uitsluiten.

Mitigerende maatregelen

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en -besluiten.

Verstoring door geluid en licht

Aanbeveling is om evenementen op een locatie bijvoorbeeld dicht bij de kern van Deurne te doen om verstoring op Natura 2000-gebieden te voorkomen.

Stikstofdepositie

Om de emissie van stikstofdepositie zo veel mogelijk te voorkomen is het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers voor leveranciers.
- Onderzoek de mogelijkheid om bezoekers van evenementen in samenwerking met de focus op emissieloze mobiliteit (pijler 9) zo veel mogelijk gebruik te laten maken van openbaar vervoer.
- Indien het evenement plaatsvindt op een locatie waar nu ook sprake is van emissies kan dit gebruikt worden voor interne saldering.
- Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie externe stikstofbronnen in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Binnen de gemeente zijn verschillende intensieve agrarische bedrijven gelegen die in potentie kunnen dienen als externe salderingsbron. Ook bieden agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen met hun werkzaamheden mogelijk kansen voor externe saldering. Bij het uitvoeren van interne en externe saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

5.2.7 Pijler 7: Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

Beleidsuitspraken

Bedrijven waarbij veel geur, geluid of luchtvervuiling vrijkomt verplaatsen naar circulaire werklandschappen in het buitengebied. Bij deze circulaire werklandschappen wordt maximaal gebruik gemaakt van circulair materiaal, is ruimte om te experimenteren met circulaire productie. Zo zal er geoefend worden met het uitwisselen van water, restproducten en restwarmte tussen bedrijven en slimme en duurzame transportoplossingen die leiden tot korte ketens.

Met circa 5.000 extra banen in 2040 en groei in werkgelegenheid naar 2050 toe biedt Deurne groeikansen voor de maakindustrie en voedselproducerende en -verwerkende sector. Bestaande bedrijventerreinen worden efficiënter benut en waar kan verdicht.

In afstemming met de regio wordt ook gezocht naar nieuwe bedrijventerreinruimte met oog voor bereikbaarheid, logistiek, duurzaamheid en landschappelijke inpassing. Voor elk terrein wordt bepaald welke bedrijfssectoren aansluiten bij het profiel en de omgeving.

Nieuwe werklandschappen tussen de N270 en de Wittedijk en langs de A67 tussen Neerkant en Helenaveen; ruimte voor bestaande ondernemers in Deurne en nieuwe en pionierende ondernemers die aansluiting vinden bij en samenwerken met de Brainport, Greenport en/of Foodtech.

Effectbeoordeling

De verdichting van bedrijventerreinen en de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen in de vorm van circulaire werklandschappen zal de milieudruk op Natura 2000-gebieden zeer waarschijnlijk laten toenemen. Het huidige bedrijventerrein net ten zuiden van de kern van Deurne ligt op een dermate grote afstand van Natura 2000-gebieden dat er geen risico is op directe verstoring door licht, geluid en trillingen. Met een toename van het aantal bedrijven op dit bestaande bedrijventerrein zal het aantal verkeersdeelnemingen ten behoeve van bevoorrading en export toenemen.

De nieuw te ontwikkelen circulaire werklandschappen zijn voorzien tussen de N270 en de Wittedijk en langs de A67 tussen Neerkant en Helenaveen. De locatie tussen de N270 en de Wittedijk ligt op korte afstand van deelgebied De Bult (Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel). De nieuw te ontwikkelen locatie voor het circulaire werklandschap langs de A67 tussen Neerkant en Helenaveen ligt eveneens dicht bij de deelgebieden Soeloop en Liesselse Peel (Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel). Milieudruk kan hier veroorzaakt worden door een toename van het aantal verkeersdeelnemingen ten behoeve van bevoorrading en export van bedrijven. Daarnaast zal er in de aanlegfase van de circulaire werklandschappen sprake zijn van een tijdelijke toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Ook kan er verstoring van broedvogels veroorzaakt worden door de activiteiten die plaatsvinden op de bedrijventerreinen. Gezien deze korte afstand tot Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel is er een risico op negatieve gevolgen door stikstofdepositie, verstoring door geluid en licht.

De NDA beschrijft dat er maatregelen zijn ingezet rondom De Bult waarbij een hydrologische verbinding is gerealiseerd met de Mariapeel (Arcadis, 2023b). Het geplande werklandschap tussen de N270 en de Wittedijk de hydrologische overlapt waarschijnlijk met deze verbinding en zorgt hierdoor voor versnippering van het Natura 2000-gebied. De hydrologische verbinding is belangrijk voor de ontwikkeling en instandhouding van (hoog)veenrestanten door de sterke afhankelijkheid van voldoende kwalitatief grondwater van dit gebied. Ter hoogte van deelgebied Soeloop komt kwel aan de oppervlakte wat zorgt voor de ontwikkeling van zeldzame grondwatergevoede vegetaties. Van de Liesselse Peel is bekend dat ondanks het uitvoeren van vernattingsmaatregelen, het droogvallen van poelen nog steeds een knelpunt is. De beleidsuitspraak beschrijft de ambitie om op het circulaire werklandschap bedrijven te laten oefenen met het uitwisselen van water. In de Omgevingsvisie is niet nader omschreven wat voor type bedrijven op het werklandschap terecht zullen komen en wat de activiteiten zullen zijn die hier plaatsvinden. Gezien de kwetsbaarheid van het systeem is er een risico op gevolgen op de aantasting van de hydrologische verbinding tussen De Bult en de Mariapeel, de plaatselijk kwelsituatie bij Soeloop en de verdere verdroging van de Liesselse Peel niet uitgesloten.

Autonome ontwikkeling bedrijventerrein Kranenmortel-Zuid

Als onderdeel van de autonome ontwikkeling zal het nieuwe terrein Kranenmortel Zuid, ruimte bieden een aantal bedrijven. Dit zullen bedrijven zijn in de middelzware tot zwaardere bedrijvigheid. Een deel van de bedrijven op het nieuwe bedrijventerrein zullen afkomstig zijn van het bedrijventerrein Kranenmortel dat nu in Deurne-zuid gevestigd zit. Niet kan worden uitgesloten dat er ook nieuwe bedrijven op het bedrijventerrein zullen vestigen. Aannemelijk is dat met het vullen van het bedrijventerrein met bedrijven milieudruk veroorzaakt kan worden door een toename van het aantal verkeersdeelnemingen ten behoeve van bevoorrading en export. Wanneer de schaal en de bijbehorende toename in verkeersbewegingen van de bedrijven beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tot 25 kilometer van het bedrijventerrein Kranenmortel-Zuid te beoordelen.

Mitigerende maatregelen

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en -besluiten.

Rondom de inrichting van de circulaire werklandschappen en het type bedrijven wat hier zal vestigen is nog geen helder beeld beschreven in de Omgevingsvisie. Onderstaande maatregelen dragen bij aan het voorkomen van milieudruk op Natura 2000-gebieden in de omgeving.

- Ligging: heroverweeg of de locaties die nu in beeld zijn echt de enige mogelijkheid betreffen. Onderzoek of locaties verder van Natura 2000-gebieden ook geschikt kunnen zijn.
- Regulering van het type bedrijven: met voorkeur voor geluidsarme en daggebonden bedrijvigheid.
- Inrichting van het circulaire werklandschap: denk aan het toepassen van geluiddempende maatregelen zoals geluidswallen, gebouwen als afscherming en groene buffers, het slim positioneren van relatief lawaaiige functies centraal of van de natuur afgekeerd en het zoveel mogelijk afschermen en bundelen van logistieke bewegingen (laden/lossens, verkeer).

Invloed op hydrologisch systeem

Hydrologische gevolgen kunnen ver rijken en zijn van grote invloed op de kwetsbare waterafhankelijke (hoog)veenlandschappen in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel. Bij het realiseren van de circulaire werklandschappen is het nodig om in kaart te brengen in hoeverre de activiteiten op de bedrijventerrein invloed hebben op de hydrologische situatie in de Natura 2000-gebieden en passende maatregelen te nemen.

Stikstofdepositie

Om de emissie van stikstofdepositie zo veel mogelijk te voorkomen is het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Stikstofdepositie kan tijdens de aanlegfase zo veel mogelijk worden beperkt door gebruik te maken van elektrisch materieel.

- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers.
- Indien de ontwikkeling plaatsvindt op locaties waar nu ook sprake is van emissies kan dit gebruikt worden voor interne saldering.
- Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie externe stikstofbronnen in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Binnen de gemeente zijn verschillende intensieve agrarische bedrijven gelegen die in potentie kunnen dienen als externe salderingsbron. Ook bieden agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen met hun werkzaamheden mogelijk kansen voor externe saldering. Bij het uitvoeren van interne en externe saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

5.2.8 Pijler 8: Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

Beleidsuitspraken

Terughoudendheid bij intensieve landbouw rond kwetsbare natuur en beekdalen vormt de basis. Er wordt een zone aangewezen voor intensieve agrarische activiteiten, deze zone komt overeen met waar momenteel intensieve agrarische activiteiten plaatsvinden. Tegelijk wordt ingezet op verbreding van agrarische bedrijven (zoals zorg, recreatie, energie en maakactiviteiten zoals hout- en metaalbewerking), herbestemming van leegstaande boerderijen en grondruil tussen boeren van kernen naar landelijk gebied. Verder wordt gewerkt aan duurzamere landbouw met technische maatregelen. Natuurwaarden in het agrarisch gebied worden verbeterd door middel van gericht beheer; meer agrarisch gebied naar natuur omzetten, boeren aanmoedigen natuurinclusiever te gaan werken of met meer bloemstroken langs hun perceel, met natuurinclusief maaibeheer.

Effectbeoordeling

De beleidsuitspraak geeft aan dat er geen sprake is van nieuwe locaties waar agrarische activiteiten zullen plaatsvinden. De zone waarin agrarische intensieve activiteiten plaatsvinden, bestond al en blijft in stand. Hierdoor verandert de milieudruk niet. Afhankelijk van de toepassing van specifieke technische maatregelen kan de milieudruk mogelijk zelfs worden verlaagd. Zo wordt bijvoorbeeld druppelirrigatie genoemd, een maatregel die geen extra milieudruk veroorzaakt en in sommige gevallen juist efficiënter omgaat met water en nutriënten.

Daarnaast is er ruimte voor andere functies binnen het gebied. De milieudruk van de nieuwe functie hangt af van de aard en schaal van de functie. Zo kan de nieuwe functie een afname van de milieudruk op omliggende Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben. Echter is het ook mogelijk dat op de voormalig agrarische percelen maakindustrie plaats gaat vinden waarvan in de Omgevingsvisie niet nader is omschreven welk type bedrijven en welk soort activiteiten hier dan uitgevoerd zullen worden. Zoals beschreven bij pijler 7 kan maakindustrie leiden tot een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie, verstoring door licht en geluid en mogelijk zelfs invloed hebben op

de hydrologische situatie. Uitvoerbaarheid is niet onmogelijk, maar er ligt een opgave voor mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten om significant negatieve gevolgen te kunnen uitsluiten.

Mitigerende maatregelen

Vooraf aan de functieverandering dient onderzocht te worden welke drukfactoren in de huidige situatie door de intensieve agrarische functie relevant zijn en welke veranderingen hierin zullen plaatsvinden met het veranderen van de functie. De milieudruk van voorgestelde nieuwe functie dient lager te zijn dan de milieudruk van het voormalige agrarisch terrein.

De functieverandering van vrijkomende gronden van intensief agrarische bedrijven kan ook worden ingezet om de milieudruk om omliggende Natura 2000-gebieden juist te verlagen. Deze kans wordt in de Omgevingsvisie niet benut. Met een verandering naar natuur of kleinschalige extensieve recreatieve functies kan de milieudruk van de percelen redelijk gemakkelijk worden verlaagd. Eventueel kan deze functieverandering kansen bieden voor de haalbaarheid van andere beleidsuitspraken door deze in te zetten als saldering.

5.2.9 Pijler 9: Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

Beleidsuitspraken

De gemeente hanteert het STOMP-principe, waarbij lopen en fietsen prioriteit krijgen, gevolgd door openbaar vervoer en pas daarna de auto. Er wordt ingezet op betere fiets- en wandelnetwerken en verbindingen tussen de kernen en de regio. Ook wordt het OV verbeterd met een mobiliteitshub bij het station en hogere frequentie openbaar vervoer in de dorpen. Daarnaast wordt onderzocht of een ringweg rond Deurne nodig is.

Effectbeoordeling

Verschillende doorfietsroutes en regionale verbindingen voor fietsers en wandelaars maken dat bewoners van de kernen gestimuleerd worden om vaker gebruik te maken van de fiets of te wandelen naar hun bestemming in plaats van de auto. Dit kan leiden tot een afname van stikstofemissies. Lokaal kan dit een positief effect hebben op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in nabijgelegen Natura 2000-gebieden rond de gemeente Deurne. Daarnaast draagt deze beleidspraak bij aan een verdere spreiding van recreatieve activiteiten.

Ten aanzien van de mogelijke aanleg van een ringweg wordt momenteel nog onderzoek uitgevoerd. In deze effectbeoordeling wordt echter uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden, waarbij het potentiële effect van de ringweg wordt meegenomen. Afhankelijk van de uiteindelijke uitvoering en ligging van de ringweg is het aannemelijk dat deze zal leiden tot een toename van verkeersbewegingen. Als gevolg daarvan kan de stikstofdepositie op de omliggende

Natura 2000-gebieden toenemen. De in deze beleidsuitspraak beschreven uitgangspunten voor het verder inzetten op emissieloze mobiliteit dragen bij aan het mitigeren van gevolgen door de toename van verkeersbewegingen door de aanleg van de randweg. Naar verwachting zal dit echter niet voldoende zijn om de toename van stikstofdepositie te voorkomen. De ontwikkeling van de ringweg neemt een groot risico op significant negatieve gevolgen op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in de omgeving van gemeente Deurne met zich mee. Mitigerende maatregelen zijn nodig.

Mitigerende maatregelen

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en -besluiten.

Stikstofdepositie

Om de emissie van stikstofdepositie zo veel mogelijk te voorkomen is het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Stikstofdepositie kan tijdens de aanlegfase zo veel mogelijk worden beperkt door gebruik te maken van elektrisch materieel.
- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische (vracht)auto's met snelladers zodat in een deel van de weggebruikers emissieloos rijdt.
- Indien de ontwikkeling plaatsvindt op locaties waar nu ook sprake is van emissies kan dit gebruikt worden voor interne saldering.
- Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie externe stikstofbronnen in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Binnen de gemeente zijn verschillende intensieve agrarische bedrijven gelegen die in potentie kunnen dienen als externe salderingsbron. Ook bieden agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen met hun werkzaamheden mogelijk kansen voor externe saldering. Bij het uitvoeren van interne en externe saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

6 Cumulatie

Ontwikkelingen die kunnen leiden tot permanente gevolgen als gevolg van extra stikstofdepositie, verstoring of verdroging binnen Natura 2000-gebieden kunnen elkaar in negatieve zin versterken en hebben het grootste risico om samen tot een significant negatief gevolg te leiden.

Voor een groot aantal beleidsuitspraken geldt een risico op negatieve gevolgen door stikstofdepositie. Met het oog op cumulatie van stikstofdepositie kunnen meerdere kleinere en/of tijdelijke toenames toch leiden tot een groot effect. In vervolgbesluiten moet aandacht zijn om de negatieve gevolgen door stikstofdepositie te beperken. De mitigerende maatregelen moeten hierbij helpen. De maatregelen die onderdeel zijn van interne saldering zullen bijdragen aan het verlagen van de stikstofdepositie maar zullen vooral voor grotere opgaven zoals woningbouw (pijler 1) en de circulaire werklandschappen inclusief autonome ontwikkeling (pijler 7) waarschijnlijk niet voldoende zijn om het gevolg van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden volledig te mitigeren. Om tot uitvoering van deze beleidsuitspraken te komen zal externe saldering overwogen moeten worden. Meerdere beleidsuitspraken kunnen afhankelijk worden van externe saldering terwijl iedere salderingsbron slechts één keer gebruikt kan worden.

Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet er integrale aandacht zijn voor ontwikkelingen die elkaar in negatieve en positieve zin versterken. Kortom, door een goede integrale aanpak en afweging, die door de Omgevingswet en de Omgevingsvisie juist gestimuleerd wordt is er aandacht voor cumulatieve gevolgen. Door de juiste uitwerking van het nieuwe beleid kunnen cumulatieve gevolgen voorkomen worden.

7 Conclusie

Enkele beleidsuitspraken van de Omgevingsvisie kunnen een risico hebben op significant negatieve gevolgen binnen Natura 2000-gebieden. Deze zijn in Tabel 7-1 opgenomen. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk op Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om milieudruk te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling (interne saldering) kan een significant negatief gevolg voorkomen worden. Daarmee zijn de getoetste beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie in principe uitvoerbaar in het kader van de Omgevingswet (onderdeel Natura 2000).

Tabel 7-1: Beleidsuitspraken uit de Omgevingsvisie met een risico op een significant negatief gevolg

Beleidsuitspraak	Risico's op negatief gevolg Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
	Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel	Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer		
1 Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	Verstoring door licht en geluid Recreatiedruk	Stikstofdepositie	<i>Verstoring:</i> Voorzieningen dienen op een plek dicht bij de kern te komen om verstoring van geluid en licht op het Natura 2000-gebied te voorkomen. <i>Stikstofdepositie:</i> Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel. <i>Randvoorwaarde (wandel)routes:</i> Routes die worden aangelegd om de peelrandbreuk en erfgoederen toegankelijk te maken, niet laten aansluiten op de routes richting de Mariapeel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
2 Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen + autonome ontwikkeling	-	Stikstofdepositie	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer laadpalen voor elektrische voertuigen. Stimuleer bewoners gebruik te maken van emissieloze mobiliteit. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief gevolg Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel	Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer		
4	Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	Ruimtebeslag door zonneweides Aantasting van vliegroutes door het plaatsen van windturbines	-	Vermijd het plaatsen van zonneweides in de Mariapeel. Onderzoek en plaats de windturbines zo dat deze niet op een vliegroute staan.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
6	Sociaaleconomisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	Verstoring door licht en geluid	Stikstofdepositie	<i>Verstoring licht en geluid</i> Evenementen op een locatie ver af van Natura 2000-gebieden om verstoring te voorkomen. <i>Stikstofdepositie</i> Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's voor leveranciers. Bezoekers van evenementen gebruik laten maken van emissieloze mobiliteit. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
7	Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven + autonome ontwikkeling	Verstoring door licht en geluid Hydrologie	Stikstofdepositie	• Heroverweeg ligging. • Regulering van het type bedrijven. • Inrichting van het circulaire werklandschap om verstoring te voorkomen. <i>Hydrologie</i> Breng in kaart in hoeverre de activiteiten op de bedrijventerrein invloed hebben op de hydrologische situatie in de Natura 2000-gebieden. <i>Stikstofdepositie</i> Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Projectgerelateerd

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief gevolg Natura 2000		Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel	Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer		
8	Perspectief bieden voor het agrarisch gebied		Stikstofdepositie	Milieudruk van de voorgestelde nieuwe functie dient lager te zijn dan de milieudruk van het voormalige agrarisch terrein. Functieverandering van vrijkomende gronden van intensief agrarische bedrijven inzetten om de milieudruk te verlagen.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen
9	Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves		Stikstofdepositie	Tijdens aanlegfase inzetten op elektrisch materieel. Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische (vracht)auto's met snelladers zodat een deel van de weggebruikers emissieloos rijdt. Interne saldering. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant negatieve gevolgen te voorkomen

Geraadpleegde bronnen

AERIUS Monitor. (z.d.). *Natura 2000-gebieden* (Versie 2023) [Dataset]. Geraadpleegd 20 juni 2024, van <https://monitor.aerius.nl/gebieden.html>

Arcadis. (2023a). *Natuurdoelanalyse 137 Strabrechtse Heide & Beuven*.

https://www.brabant.nl/publish/pages/8243/natuurdoelanalyse_strabrechtse_heide_amp_beuven.pdf

Arcadis. (2023b). *Natuurdoelanalyse 139 Deurnsche Peel & Mariapeel Provincie Noord-Brabant*.

https://www.brabant.nl/publish/pages/8244/natuurdoelanalyse_deurnsche_peel_amp_mariapeel.pdf

Arcadis. (2023c). *Natuurdoelanalyse 139 Deurnsche Peel & Mariapeel Provincie Noord-Brabant*.

https://www.brabant.nl/publish/pages/8244/natuurdoelanalyse_deurnsche_peel_amp_mariapeel.pdf

Arcadis. (2023d). *Natuurdoelanalyse 140 Groote Peel Provincie Noord-Brabant*.

https://www.brabant.nl/publish/pages/8245/natuurdoelanalyse_groote_peel.pdf

Ecologische Autoriteit. (2023). *Advies over de Natuurdoelanalyse Groote Peel, provincies Noord-Brabant en Limburg*.

https://pas.ecologischeautoriteit.nl/files/ea/5031/5031_advies_natuurdoelanalyse.pdf

European Environment Agency. (2019). *Natura 2000 Viewer*. Natura 2000 Network Viewers.

https://natura2000.eea.europa.eu/#data_s=id%3AdataSource_7-Layman_sites_2246%3A2660

provincie Limburg. (2018). *Natura 2000-plan 2018-2024 Sarsven en De Banen (146)*.

provincie Limburg. (2024). *Natuurdoelanalyse (NDA) 1.1 Sarsven en de Banen (146)*.

https://www.limburg.nl/publish/pages/10260/nda_1-1_sarsven_en_de_banen_definitief_2024.pdf

Raad van State. (2024). *Rechtspraak over intern salderen wijzigt*. Raad van State. Raad van State. <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/december/rechtspraak-over-intern-salderen-wijzigt/>

Rijkswaterstaat. (2023). *Natura 2000-ontwerpbeheerplan Grensmaas*.
https://www.limburg.nl/publish/pages/1221/20230103_hoofdtekst_natura_2000-ontwerpbeheerplan_grensmaas_def.pdf

RVO. (2017). *Beheerplan Natura 2000-gebied Groote Peel, Deurnsche Peel en Mariapeel*.
https://www.brabant.nl/publish/pages/9800/beheerplan_groote_peel_deurnsche_peel_en_mariapeel.pdf

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen

Deurnsche Peel & Mariapeel

Habitattypen						
Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit		
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=		
H7110A* - Actieve hoogvenen	hoogveenlandschap	definitief	>	>		
H7120 - Herstellende hoogvenen		definitief	= (<)	>		
Habitatrichtlijnsoorten						
Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied		
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=		
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		
Broedvogels						
Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied		
A004 - Dodaars	definitief	35	=	=		
A224 - Nachtzwaluw	definitief	3	=	=		
A272 - Blauwborst	definitief	350	=	=		
A276 - Roodborsttapuit	definitief	120	=	=		
Niet-broedvogels						
Soort	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudingsdoelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A041 - Kolgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=
A702 - Toendrarietgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=

Groote Peel

Habitattypen						
Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit		
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=		
H7120 - Herstellende hoogvenen		definitief	=	>		
Broedvogels						
Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied		
A004 - Dodaars	definitief	40	=	=		
A008 - Geoorde fuut	definitief	40	=	=		
A119 - Porseleinhoen	definitief	5	>	>		
A272 - Blauwborst	definitief	200	=	=		
A276 - Roodborsttapuit	definitief	80	=	=		
Niet-broedvogels						
Soort	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudings-doelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A041 - Kolgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=
A701 – Taigarietgans	definitief	Behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=
A702 - Toendrarietgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=

Sarsven en de Banen

Habitattypen				
Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit
<u>H3110 – Zeer zwakgebufferde vennen</u>		definitief	>	=
<u>H3130 – Zwakgebufferde vennen</u>		definitief	>	=
<u>H3140 – Kranswierwateren</u>		definitief	>	=
Habitatrichtlijnsoorten				
Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
<u>H1831 - Drijvende waterweegbree</u>	definitief	>	>	=

Strabrechtse heide en Beuven

Habitattypen				
Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit
<u>H2310 – Stui/zandheiden met struikhei</u>		definitief	=	=
<u>H2330 – Zandverstuivingen</u>		definitief	=	=
<u>H3110 – Zeer zwakgebufferde vennen</u>		definitief	>	=
<u>H3130 – Zwakgebufferde vennen</u>		definitief	=	≥
<u>H3160 – Zure vennen</u>		definitief	=	=
<u>H4010A – Vochtige heiden</u>	Hogere zandgronden	definitief	=	>
<u>H4030 – Droge heiden</u>		definitief	=	=
<u>H7150 – Pioniersvegetaties met snavelbiezen</u>		definitief	=	=
<u>H91D0* - Hoogveenbossen</u>		definitief	=	>
<u>H91E0C* - Vochtige alluviale bossen</u>	Beekbegeleidende bossen	definitief	=	>
Habitatrichtlijnsoorten				
Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
<u>H1149 – Kleine modderkruiper</u>	Definitief	=	=	=

<u>H1831 - Drijvende waterweegbree</u>	definitief	>	>	=		
<i>Broedvogels</i>						
Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied		
<u>A021 – Roerdomp</u>	definitief	5	=	=		
<u>A022 – Woudaap</u>	definitief	2	=	=		
<i>Niet-broedvogels</i>						
Soort	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudings-doelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
<u>A127 – Kraanvogel</u>	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=